Carea
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä Carealta lausuntoa arviomuistiosta, joka käsittelee kiireettömän leikkaustoiminnan kriteerejä sekä kiireellistä hoitoa ja päivystystä koskevan asetuksen muutosesitystä.

31.12.2017 voimaan tullut terveydenhuoltolain muutos ja siihen liittyvät hoitojen keskittämistä ja kiireellistä sekä päivystyshoitoa koskevat asetukset määrittelivät, että anestesiaa ja leikkaussaliolosuhteita edellyttävä leikkaustoiminta keskitetään sellaisiin sairaaloihin, jotka ylläpitävät perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä. Nyt lausuttavana oleva arviomuistio esittää, että sairaanhoitopiirin järjestämää leikkaustoimintaa voitaisiin tuottaa tai hankkia myös muissa kuin yhteispäivystystä ylläpitävissä julkisen tai yksityisen sektorin toimintayksiköissä edellyttäen, että asiasta on sovittu erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa, ja että muut toiminnan laadun edellytykset täyttyvät. Lisäksi tällaisen toimintayksikön tulisi sijaita yhteispäivystyssairaalan läheisyydessä niin, että potilaan siirtomatka päivystyssairaalaan on enintään 30 minuuttia.

Sosiaali- ja terveysministeriön esitys tulee käsittelyyn vain muutaman viikon kuluttua siitä, kun useat sairaanhoitopiirit ovat joutuneet järjestämään leikkaustoimintoja uudelleen. Aluesairaaloiden leikkaustoiminta on loppunut muissa kuin yliopistollisissa sairaanhoitopiireissä, ja keskussairaaloihin on järjestetty lisäkapasiteettia toiminnan keskittämisen takia. Useimmiten nämä uudelleenjärjestelyt ovat aiheuttaneet merkittäviä lisäkustannuksia. Olisi ollut suotavaa, että muutosesitys olisi tehty jo alkuperäisiin säädöksiin.

Muutosesitys edellyttää, että sen tarkoittama leikkaustoiminta on sovittu erikoissairaanhoidon järjestämisessä, ja että se on sairaanhoitopiirin järjestämää. Käytännössä tällaista palvelutarvetta on eniten yliopistollisilla sairaanhoitopiireillä. Kymenlaakson alueella tällaisen palvelun käyttö lähitulevaisuudessa on epätodennäköistä. Muutos ei myöskään salli avata uudestaan Kouvolassa sijaitsevan Pohjois-Kymen sairaalan leikkaustoimintaa, koska alle 30 minuutin siirtomatka yhteispäivystyssairaalaan ei toteudu edes siinä tapauksessa, että maantieyhteydet paranisivat merkittävästi.

Julkisen sektorin leikkaustoimintaa on ohjattu vahvasti terveydenhuoltolain muutoksella sekä kiireellistä ja päivystyshoitoa käsittelevillä säädöksillä. Yksityinen, muu kuin julkisella rahoituksella tuotettava palvelutuotanto on edelleen näiden säädösten ulkopuolella, eikä yksityisellä leikkaustoiminnalla ole samanlaisia päivystysvelvoitteita kuin julkisella terveydenhuollolla. Nyt lausunnolla olevan mallin mukaan hankittavaa yksityistä leikkaustoimintaa tuotettaisiin yksiköissä, joissa on myös puhtaasti yksityistä leikkaustoimintaa. On vaara, että julkisella rahalla tehtävän leikkaustoiminnan nojautuminen päivystyssairaalan tukeen näyttää antavan tällaiselle yksityiselle palveluntuottajalle vastikkeetonta hyötyä. Leikkaustoimintojen järjestämisen kokonaisuuden kannalta onkin toivottavaa, että myös yksityisen leikkaustoiminnan laadulle ja toimintaedellytyksille asetetaan selvät kriteerit.

Toimeksi saaneena

Kotkassa 2.3.2018

Marja-Liisa Mäntymaa

Va johtajaylilääkäri

Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä Carea

Carea

Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä